Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ AN TEASTAIS SHÓISEARAIGH, 2009

OIDEACHAS REILIGIÚNACH – GNÁTHLEIBHÉAL

Líon Iomlán Marcanna: 400

DÉARDAOIN, 11 MEITHEAMH – TRÁTHNÓNA, 2.00 go 4.00

Treoracha Ginearálta d'Iarrthóirí

1. Scríobh do SCRÚDUIMHIR sa bhosca seo:

2. SCRÍOBH NA FREAGRAÍ UILE SA FHREAGARLEABHAR SEO.

3. CAITHFIDH TÚ TABHAIRT FAOI GACH CEANN DE NA 4 ROINN AR AN bPÁIPÉAR SEO.

Don Fheitheoir amháin

Stampa an Ionaid

Don Scrúdaitheoir amháin

Ceist	Marc
ROINN 1	
ROINN 2	
ROINN 3	
ROINN 4 Ceist 1	
ROINN 4 Ceist 2	
ROINN 4 Ceist 3	
ROINN 4 Ceist 4	
ROINN 4 Ceist 5	
ROINN 4 Ceist 6	
Marc don Pháipéar	
Bónas don fhreagairt trí Ghaeilge	
Iomlán	
Marc don Dialann	
Móriomlán	

1. Móriomlán na n-iomlán bunleathanaigh	
2. Móriomlán na gceisteanna dícheadaithe	
3. Marc iomlán a bronnadh (1 lúide 2)	
Nóta: Ní mór don mharc i sraith 3 thuas a bheith cothrom leis an marc sa bhosca 'Marc don Pháipéar' thall.	

ROINN 1

(80 marc)

BA CHÓIR DUIT TUAIRIM IS 20 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT CEISTEANNA SA ROINN SEO.

CAITHFIDH TÚ **DEICH** GCINN DEN FHICHE CEIST SEO A LEANAS A FHREAGAIRT.

SNA CEISTEANNA INA NIARRTAR ORT TIC ✓ A CHUR SA BHOSCA CUÍ, NÁ CUIR TIC ACH I MBOSCA **AMHÁIN**. **(Tá 8 marc ag gabháil le gach ceist)**

1. I dtraidisiúin reiligiúnacha is é a chiallaíonn 'misean' ná ______________________________

____

2. Is é atá i gceist le héacúiméineachas ná bheith ag obair ar son na haontachta idir Eaglaisí Críostaí éagsúla. (Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

Fíor ☐ Bréagach ☐

3. Is é atá sa seicteachas ná fuath do dhuine eile de bharr - (Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

Inscne ☐ Náisiúntachta ☐ Reiligiúin ☐

4. Reiligiún domhanda a bhfuil baint aige le hildiachas ná ______________________________

____

5. Is ionann muinín ag iontaoibh a bheith agat as fírinne ruda. (Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

Fíor ☐ Bréagach ☐

6. Cabhraíonn coinsias duine leis/léi chun ______________________________

____

7. Scríobh na soiscéalaithe téacsanna naofa na Hiondúch. (Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

Fíor ☐ Bréagach ☐

8. Cuireann daoine a gcreidimh reiligiúnacha in iúl sa tslí a gcaitheann siad a saol. Luaigh slí **amháin** eile ar ar féidir le daoine a gcreideamh a chur in iúl. ______________________________

9. Cé acu **ceann** de na príomhreiligiúin dhomhanda seo a leanas a bhfuil an bhaint is mó ag na Ceithre Fhírinne Thriathacha leis? (Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

An Búdachas ☐ An tIoslamachas ☐ An Giúdachas ☐

10. I bpaidir mholta bíonn duine ______________________________

____

11. Soiscéal sionoptach é Soiscéal Naomh Eoin. (Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

Fíor ☐ Bréagach ☐

12. I dtéarmaí reiligiúnacha is é a chiallaíonn 'peaca' ná ______________________________________

____

13. Ba iad na daoine a raibh cumhacht pholaitiúil acu sa Phailistín in aimsir Íosa ná -
(Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

na hAisiriaigh ☐ na hÉigiptigh ☐ na Rómhánaigh ☐

14. Sampla é an baisteadh de shacraimint Chríostaí.

Ainmnigh sacraimint Chríostaí **amháin** eile ______________________________

15. Ce acu **ceann** de na reiligiúin dhomhanda seo a leanas is mó a mbaineann an t-ainm Allah leis?
(Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

An Hiondúchas ☐ An tIoslamachas ☐ An Giúdachas ☐

16. Léigh liosta na gceannairí reiligiúnacha agus liosta na reiligiún domhanda a thugtar thíos. Meaitseáltar ceannaire reiligiúnach amháin leis an reiligiún domhanda a bhfuil an bhaint is mó aige leis, mar shampla duit. Déan meaitseáil **amháin** eile.

Ceannairí Reiligiúnacha
Brahmin
Íosa
Maois
Muhammad
Siddhartha Gautama

Reiligiúin Dhomhanda
An Búdachas
An Chríostaíocht
An Hiondúchas
An tIoslamachas
An Giúdachas

Sampla:	Íosa	An Chríostaíocht
Freagra:		

17. Is féidir le creideamh reiligiúnach tionchar a bheith aige ar dhearcadh duine i dtaobh cad atá ceart agus cad atá mícheart.

Ainmnigh rud **amháin** eile a mbíonn tionchar aige ar dhearcadh duine i dtaobh a bhfuil ceart agus mícheart. ____

18. Is é is cré ann ná ráiteas creidimh. (Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

Fíor ☐ Bréagach ☐

19. Cé acu **ceann** de na reiligiúin dhomhanda seo a leanas a bhfuil an bhaint is mó ag an ainm Yahweh/YHWH leis? (Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

An Búdachas ☐ An Hiondúchas ☐ An Giúdachas ☐

20. I dtraidisiúin reiligiúnacha is é a chiallaíonn 'maoirseacht' ná ______________________________

____

ROINN 2

(60 marc)

BA CHÓIR DUIT TUAIRIM IS 20 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT CEISTEANNA SA ROINN SEO.

ROGHNAIGH **TRÍ** CINN DE NA GRIANGHRAIF SEO A LEANAS AGUS FREAGAIR NA CEISTEANNA AR GACH CEANN ACU. **(Tá 20 marc ag gabháil le gach ceist)**

Ceist 1. Seo grianghraf de dhaoine ag comhroinnt i bpobal creidimh.

RexFeatures/SIPA

A. Roghnaigh rud **amháin** as an ngrianghraf seo a léiríonn comhroinnt i measc daoine sa phobal creidimh seo.

(6 mharc)

B. Tabhair sampla **amháin** eile de shlí ar ar féidir comhroinnt i bpobal creidimh a fheiceáil.

(6 mharc)

C. Luaigh cúis **amháin** a bhfuil an chomhroinnt tábhachtach do bhaill pobal creidimh.

(8 marc)

Ceist 2. Tá an pictiúr seo bunaithe ar espéireas na gcéad Chríostaithe den Chincís.

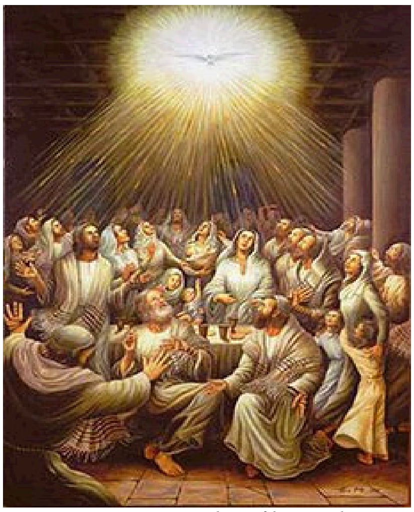

masbury.files.wordpress.com

A. Roghnaigh rud **amháin** as an bpictiúr seo a thaispeánann go bhfuil sé bunaithe ar eispéireas na gcéad Chríostaithe den Chincís.

(6 mharc)

B. Bhraith na chéad Chríostaithe eispéireas na Cincíse tar éis bháis Íosa. (Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

Fíor ☐ Bréagach ☐ (6 mharc)

C. Luaigh tionchar **amháin** a bhí ag eispéireas na Cincíse ar na chéad Chríostaithe.

(8 marc)

Ceist 3. Seo grianghraf de dhaoine ag glacadh páirte in oilithreacht reiligiúnach.

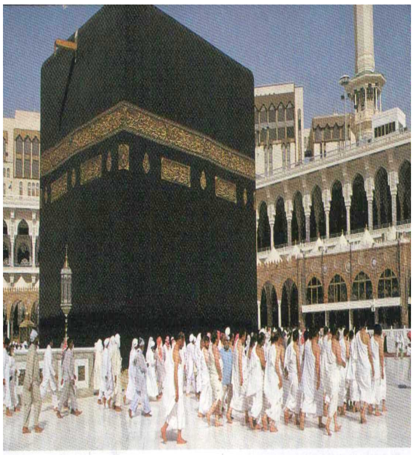

Ruqaiyyah Waris Maqsood 1993

A. Roghnaigh rud **amháin** as an ngrianghraf seo a thaispeánann go bhfuil na daoine seo ag glacadh páirte in oilithreacht.

(6 mharc)

B.

An Búdachas	☐	An Hiondúchas	☐
An tIoslamachas	☐	An Giúdachas	☐

Cuir tic ✓le ceann **amháin** de na reiligiúin dhomhanda thuas agus ainmnigh ionad oilithreachta a bhfuil baint aige leis.

(6 mharc)

C. Luaigh cúis **amháin** a nglacfadh baill reiligiúin dhomhanda páirt in oilithreacht.

(8 marc)

Ceist 4. Seo grianghraf de bhaill pobal creidimh ag léiriú ómóis ag tuama an Phápa Eoin Pól II.

Irish Independent

A. Roghnaigh rud **amháin** as an ngrianghraf seo a chuireann in iúl go bhfuil ómós á léiriú ag baill an phobal creidimh seo ag an tuama seo.

(6 mharc)

B. Tabhair sampla **amháin** eile de shlí ar ar féidir le baill pobal creidimh ómós a léiriú.

(6 mharc)

C. Luaigh cúis **amháin** go bhfuil sé tábhachtach do bhaill pobal creidimh go ndéanfaí ómós a léiriú.

(8 marc)

ROINN 3

(60 marc)

BA CHÓIR DUIT TUAIRIM IS 20 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT CEISTEANNA SA ROINN SEO.

Seo a leanas píosa as litir ina labhraíonn déagóir mar gheall ar chreideamh reiligiúnach.

LÉIGH AN CUNTAS SEO A LEANAS GO CÚRAMACH AGUS FREAGAIR NA CEISTEANNA GO LÉIR A LEANANN É.

> *…Táim 15 bliana d'aois. Muintir an-chráifeacha is ea mo mhuintirse agus tógadh mé le creideamh a bheith agam i nDia. Mhúin siad dom conas guí agus tugadh go dtí seirbhís reiligiúnach gach seachtain mé. Ó m'óige is cuimhin liom scéalta diaganta a bheith á n-insint dom faoi dhaoine tábhachtacha a mhair fadó a raibh an creideamh céanna acu is atá agam féin. De réir mar a chuaigh mé in aois thosaigh mé ag léamh na scrioptúr diaga agus is minic a léim anois iad do dhaoine eile ag ár seirbhísí reiligiúnacha.*
>
> *Faoi láthair tá a lán ceisteanna á gcur agam faoi Dhia. Ach is rí-thábhachtach dom fós an creideamh atá agam. Déanaim iarracht guí gach lá, fiú más go díreach sula dtéim a luí a dhéanaim é. Déanaim iarracht chomh maith cabhrú le daoine eile ar cibé slí is féidir liom. Tá a fhios agam go dtugann Dia aire dom agus gur féidir liom brath air i gcónaí. Cibé uair nach mbíonn nithe ag dul ar aghaidh mar is ceart guím ina dtaobh. Creidim go gcabhraíonn mo chreideamh liom chun nithe a oibriú amach agus chun cinntí fónta a dhéanamh. Cé nach dtuigim go hiomlán gach ní faoi Dhia, cuimhním ar Dhia mar dhlúthchara.*
>
> *Robin*

1. Tabhair breac-chuntas ar **dhá** shlí ar ar féidir léiriú a fháil ar chreideamh reiligiúnach i litir Robin.

i. ____

ii. ____

(16 mharc)

2. ● Cairde ● An Scoil ● Cultúr na hÓige

Roghnaigh **dhá** cheann díobh sin thuas agus mínigh conas a d'fhéadfadh gach ceann díobh tionchar a bheith acu ar chreideamh reiligiúnach déagóra.

i. ____________

ii. ____________

(18 marc)

3. Cuir tic ✓ le ceann **amháin** de na reiligiúin dhomhanda seo a leanas a bhfuil staidéar déanta agat air.

An Búdachas☐ An Chríostaíocht☐ An Hiondúchas☐ An tIoslamachas☐ An Giúdachas☐

a. Ainmnigh téacs naofa **amháin** a bhfuil baint aige leis an reiligiún domhanda a bhfuil tic curtha agat leis thuas.

(8 marc)

b. Mínigh **dhá** chúis a bhfuil téacs diaga tábhachtach do bhaill reiligiúin dhomhanda.

i.

ii.

(18 marc)

ROINN 4

(200 marc)

BA CHÓIR DUIT TUAIRIM IS 60 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT CEISTEANNA SA ROINN SEO.

FREAGAIR **CÚIG** CINN DE NA SÉ CHEIST SEO A LEANAS.

(Tá 40 marc ag gabháil le gach ceist)

Ceist 1. POBAIL CHREIDIMH

A. a. Ainmnigh pobal creidimh **amháin** atá ann in Éirinn an lae inniu.

____

(8 marc)

b. Mínigh **dhá** chúis go bhféadfadh tábhacht a bheith ag baint le pobal creidimh i gcás an duine.

i. ____

ii. ____

(12 mharc)

B. a. D'fhéadfaí a rá gurb é is gairm ann ná glao chun freastal ar phobal creidimh.

(Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

Fíor ☐ Bréagach ☐ (8 marc)

b. Tabhair breac-chuntas ar a bhfuil i gceist i sampla **amháin** de ghairm i bpobal creidimh a bhfuil staidéar déanta agat air.

____

(12 mharc)

Ceist 2. **BUNÚS AN REILIGIÚIN –AN CHRÍOSTAÍOCHT**

A. a. Parabal amháin a d'inis Íosa dá lucht leanúna ná – (Cuir tic ✓ sa bhosca cuí)

Trasnú na Mara Rua ☐ Tógáil iníon Jairus ó na mairbh ☐ Filleadh an Mhic Dhrabhlásaigh ☐

(8 marc)

b. Déan cur síos go mion ar ar tharla i bparabal **amháin** a d'inis Íosa dá lucht leanúna.

Ainm an pharabail: ______________________________

(10 marc)

B. a. Tabhair breac-chuntas ar **dhá** phointe a mhúin Íosa dá lucht leanúna faoi Ríocht Dé i bparabal a bhfuil staidéar déanta agat air.

Ainm an pharabail: ____________________

i. ____________________

ii. ____________________

(12 mharc)

b. Mínigh fáth **amháin** ar bhain Íosa leas as parabail chun a lucht leanúna a theagasc faoi Ríocht Dé.

____

(10 marc)

Ceist 3. **BUNÚS AN REILIGIÚIN – NA MÓR-REILIGIÚIN DHOMHANDA**

A. Cuir tic ✓ le ceann **amháin** de na príomhreiligiúin dhomhanda seo a leanas a bhfuil staidéar déanta agat air.

An Búdachas ☐ An Hiondúchas ☐ An tIoslamachas ☐ An Giúdachas ☐

a. Ainmnigh réad reiligiúnach **amháin** a bhaineann leis an reiligiún domhanda a bhfuil tic curtha leis thuas.

____

(8 marc)

b. Mínigh **dhá** fháth go bhfuil an réad reiligiúnach atá ainmnithe agat i gcuid *a)* tábhachtach do bhaill an reiligiúin dhomhanda a bhfuil tic curtha agat leis.

i. ____

ii. ____

(12 mharc)

B. a. I dtraidisiúin reiligiúnacha, is é a chiallaíonn an téarma 'foilsiú' ná ____________________

____

(8 marc)

b. Déan cur síos ar shampla **amháin** den fhoilsiú ó scéal an bhunaitheora/lucht leanúna tosaigh an reiligiúin dhomhanda a bhfuil tic curtha agat leis thuas.

(12 mharc)

Ceist 4. **CEIST AN CHREIDIMH**

A. a. Ainmnigh príomhreiligiún domhanda **amháin** a bhfuil baint aige le haondiachas

(8 marc)

b. Déan cur síos ar shampla **amháin** de conas is féidir an t-aondiachas a aithint sa reiligiún domhanda atá ainmnithe agat thuas.

(12 mharc)

B. a. I dtraidisiúin reiligiúnacha is é is ciall leis an téarma 'machnamh' ná ____________________

____

(8 marc)

b. Mínigh **dhá** fháth go bhfuil machnamh tábhachtach do bhaill traidisiúin reiligiúnaigh a bhfuil staidéar déanta agat air.

i.

ii.

(12 mharc)

THALL →

Ceist 5. CEILIÚRADH AN CHREIDIMH

A. a. Léigh an liosta paidreacha agus an liosta reiligiún domhanda a thugtar thíos. Meaitseáil paidir **amháin** leis an reiligiún domhanda is mó a mbaineann sí leis.

Paidreacha
Ár nAthair/Paidir Ár dTiarna
An Shahada/Shahadah
An Shema
An Paritta
An Rig Veda

Reiligiúin Dhomhanda
An Búdachas
An Chríostaíocht
An Hiondúchas
An tIoslamachas
An Giúdachas

Freagra:

Paidir	*Reiligiún Domhanda*

(8 marc)

b. ● Rinnfheitheamh ● Aithrí ● Achainí

Roghnaigh **dhá** shaghas paidre díobh siúd atá liostaithe thuas agus déan cur síos ar a bhfuil i gceist le gach saghas paidre díobh do bhaill reiligiúin dhomhanda.

i. ____________ ____

____

____

____

____

____

ii. ____________ ____

____

____

____

____

____

(10 marc)

B. a. Mínigh fáth **amháin** a bhféadfadh deacracht a bheith ag duine diaganta maidir le guí a dhéanamh.

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

(10 marc)

b. Anseo thíos tá grianghraif de ghothaí agus de shuímh a úsáideann daoine agus iad ag guí.

www.fotosearch.com

Christine Osborne Pictures

www.img.tebyan.net

Ag Umhlú ☐ *Ag Suí* ☐ *Ag Ní* ☐

Cuir tic ✓ le ceann **amháin** de na gothaí *nó* na suímh thuas agus mínigh an fáth a n-úsáidtear é nuair a bhítear ag guí.

(12 mharc)

Ceist 6. DÚSHLÁN NA MORÁLTACHTA

A. a. Sna traidisiúin reiligiúnacha is é a chiallaíonn an téarma 'síochán' ná ____________________

____

(8 marc)

b. Déan cur síos ar **dhá** shlí ar a ndéanann baill reiligiúin dhomhanda iarracht ar shíochán a chur i réim sa domhan inniu.

i. ____________________

ii.

(12 mharc)

B. a. Cuir tic ✓ le ceann **amháin** de na príomhreiligiúin dhomhanda a bhfuil staidéar déanta agat air:

An Búdachas ☐ An Chríostaíocht ☐ An Hiondúchas ☐ An tIoslamachas ☐ An Giúdachas ☐

Ainmnigh cód morálta reiligiúnach **amháin** a bhfuil baint aige leis an reiligiún domhanda a bhfuil tic curtha leis thuas.

(8 marc)

b. Tabhair breac-chuntas ar shlí **amháin** ar a bhféadfadh cód morálta reiligiúnach duine atá ag obair ar son na síochána sa domhan inniu, a threorú.

(12 mharc)